

K čis. 2 T 288/80

Okresný súd

Z n o j m o

Obžalovaná : Drahomíra Š i n o g l o v á, nar. 27. 7. 1951,
bytom Strachotice č. 137, okr. Znojmo

zast. :

Dr. JÁN ČARNOGURSKÝ
ADVOKÁTSKA PORADŇA č. 1
BRATISLAVA, Zahradnícka 6

Príjemne poštou doporučené
dňa 4 nov. 1980

D Ž v o d y o d v o l a n i a

obžalovanej proti rozsudku zo dňa
30. 9. 1980

Br1-1602/80/114

dvojmo

V trestnej veci na rube uvedenej, svoje odvolanie proti
rozsudku zo dňa 30. 9. 1980 nasledovne

o d Ž v o d ň u j e m

a navrhujem, aby Krajský súd v Brne podľa § 258 ods. 1 písm.
a/, b/, c/ tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 260 tr.
por. vec vrátil prokurátorovi na došetovanie.

V tr. stíhaní proti mne vedenom, ktoré začal vyšetrovateľ
ŠtB neurčilo formulovaným skutkom, vyniesol súd dňa 30. 9. 1980
rozsudok na hlavnom pojednávaní na ktorom súd viacnásobne poru-
šil tr. poriadok.

Súd na hlavné pojednávanie organizoval verejnosť hoci pred-
metom tr. stíhania bola príprava rozširovania poburujúcich mate-

riálov. Vzhľadom na predmet tr. stíhania, zásady trestnej poli-
tiky by skôr vyžadovali nerozširovať prístup verejnosti k týmto
materiálom navyiac prostredníctvom súdu. Súd postupoval opačne,
možno a toho vyvodzovať, že posudzoval skepticky spôsobilosť
materiálov poburovať proti nášmu spoločenskému a štátnemu zria-
deniu ?

Súd neupovedomil ma ani môjho obhajcu, že na hlavné pojednávanie organizuje verejnosť a nedal mi možnosť zabezpečiť vstu-
penky na pojednávanie pre mojich príbuzných, ktorí boli z účasti na pojednávaní takmer vylúčení. Na druhej strane, doteraz nepoznám
metódu a kritériá výberu verejnosti na pojednávanie. Ústavná zá-
sada verejnosti súdneho pojednávania je dôležitou zárukou zákonnosti
súdneho konania vôbec. V plnej miere môže plniť svoju spoločenskú
funkciu iba vtedy, ak obžalovaný má vedomosť, že na pojednávaní v
jeho tr. veci sa môžu zúčastniť osoby, ktoré majú jeho dôveru, po-
kiaľ o to mali záujem. Mne I. st. súd takú možnosť nedal a v tom
zmysle obmedzil verejnosť hl. pojednávania dňa 30. 9. 1980, čím po-
rušil § 199 ods. 1 tr. por.

Na začiatku hl. pojednávania predseda senátu vydal zákaz ro-
benia si písomných poznámok. Takýto zákaz možno vydať podľa § 201
ods. 3 tr. por. iba vtedy, ak je vylúčená verejnosť pre ohrozenie
štátneho, hospodárskeho alebo služobného tajomstva. Súd nevy-
lúčil verejnosť z uvedených dôvodov, naopak organizoval verejnosť. Pred-
seda senátu nemôhol preto vydať zákaz robenia si písomných poznámok.
Navyiac, predseda senátu vykázal zo súdnej sieni moju sestru, ktorá
si robila písomné poznámky. Predseda senátu poznámky skontroloval.
Išlo o celkom nezávadné poznámky, ktoré sa ani nevzťahovali k pre-
jednávanej tr. veci. Predseda senátu svojím postupom porušil § 201
ods. 3 tr. por.

V rozpore s ust. § 211 ods. 1 tr. por. súd prečítal výpoveď
svedka Trefulku, hoci sám s prečítaním jeho výpovede nesúhlasila a
neboli splnené podmienky čítania jeho výpovede z prípravného konania.

V rozpore s ust. § 220 ods. 3 tr. por. súd "vynechal" z roz-
hodovania výpovede z prípravného konania svedkov Málka /č. 1. 138/
a Evy Šinaglovej /č. 1. 129/. S prečítaním ich výpovedí som nesúhla-
sila a "vynechaním" ich výpovedí sa chcel súd vyhnúť ich výsluchu.

V rozpore s ust. § 220 ods. 2 tr. por. súd neoboznámil na

na hl. pojednávani žiadem z písomných materiálov, ktorý som mala rozširovať a ktoré sú vlastnepodstatou tejto tr. veci.

Súd neprijal môj návrh na doplnenie dokazovania.

Celý uvedený postup I. st. súdu, resp. predsedu senátu vo svojom súhrne navodil atmosféru, psychologického nátlaku na mňa, ktorá hl. pojednávaniu dominovala.

Na hl. pojednávani procesné pochybenia v tomto tr. konaní vyvrcholili, sprevádzajú však toto tr. konanie od samotného začiatku.

Podľa § 163 ods. 2 tr. por. skutok, pre ktorý sa vedie tr. stíhanie, musí byť opísaný s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností tak, aby nemohol byť zamenený s iným. Ja som stíhaná preto, že som mala podľa obvinenia - vo väčšom množstve rozpisovať na svojom písacom stroji zn. Chevrou písomnosti nelegálne vydávané v tzv. edícii "Petlice", ktoré svojím obsahom útočia proti spoločenskému a štátneho zriadeniu ČSSR. Skutková veta obvinenia, obžaloby ani I. st. rozsudku písomnosti bližšie nevymedzuje, odôvodnenie obvinenia aj žaloby uvádza niekoľko titulov kníh, u ktorých súd v napadnutom rozsudku vyslovil zhabanie. Nie je zrejmé, či všetky alebo len niektorí z nich boli predmetom tr. stíhania.

Z výsledkov vyšetrovania sa javí, že na písacom stroji zn. Chevron boli napísané Čsl. fejeton /fektón 1977/78 a zbierka básní národného umelca Jaroslava Seiferta "Deštník z Piccadilly". Ostatné tituly mali byť napísané na pís. stroji zn. Zeta alebo Consul, ktoré sa nepodarilo zaistiť. Na str. 4 rozsudku súd uvádza, že mi nebolo preukázané rozmnožovanie kníh, písaných na Consule alebo Zete. Z toho vyplýva, že aspoň v určitom štádiu tr. konania aj tieto knihy boli jeho predmetom. Vyšetrovateľ ich predložil písomoznalcovi. Útočia všetky z nich na spoločenské a štátne zriadenie ČSSR ?

Aj keby mali byť predmetom tr. stíhania iba knihy písané na Chevrone, ide o dve knihy. Obe sú predmetom tr. stíhania ? Zbierka "Deštník z Piccadilly" vyšla v edícii "Petlice" strojopisom, ale neskôr vyšla aj v nakladateľstve Čsl. spisovateľ. Je aj ona predmetom tr. stíhania ? Toto sa nedá z I. st. rozsudku /ale ani obžaloby a obvinenia/ ani potvrdiť ani vylúčiť. Skutočnosť, že zbierka vyšla aj v "Petlici" aj v oficiálnom nakladateľstve zároveň dokazuje, že samotný fakt publikácie písomnosti v edícii "Petlice" neznamená automaticky jej poburujúci charakter.

Z uvedeného vyplýva, že skutok, ohľadne ktorého sa proti mne vedie tr. stíhanie, je formulovaný neurčito a to spôsobuje nena-praviteľnú vadu celého doterajšieho konania. V skutku musia byť kon-krétno vymedzené tituly písomností, ^{pr} ktorých rozmnožovanie som stíha-ná, aby som sa mohla konkrétne brániť, nepp. aj skúmaním ich obsahu.

Obsah zaistených písomností je totiž pre celé tr. konanie kľúčový. A práve s touto otázkou sa I. st. súd zaoberá najmenej. V celom 5-stranovom rozsudku sú iba dve vety vzťahujúce sa k obsahu pí-somností, ale z týchto viet vôbec nevyplýva závadnosť písomností. Na str. 3 rozsudku sa uvádza, že kniha Čsl. fejeton /fejtón 1977/78/ ob-sahuje "najrôznejšie názory spisovateľov, ktorí verejne nepublikujú, na otázky vývoja našej spoločnosti, najmä po r. 1969" a na str. 4 rozsudku sa o tej istej knihe uvádza, že obsahuje rad narážok na mo-censkopolitické pomery v našom štáte a iba príkladne posledný fejtón aj na vedúceho činiteľa KSC". Čo z toho má byť poburujúce? Najrôznejšie názory na vývoj našej spoločnosti predsa pojmovo nie sú trestné, rovnako nie narážky na mocenskopolitické pomery v našom štáte. Možno robiť nielen narážky, ale dokonca priamo sa vyjadrovať k mocenskopo-litickým pomerom v našom štáte, ak to nevybočí z rámca právneho poriadku. Z formulácie, použitej I. st. súdom sa naopak pojmovo javí, že v knihe sú publikované názory, ktoré nie sú poburujúce. Čo ak sú to práve tie, nachádzajúce sa na str. 1-172 knihy?

Jednotlivé písomnosti - a to ani knihu Čsl. fejeton /fejtón 1977/78 - súd na pojednávaní neboznámil. Bolo by to inak dosť ťažko možné vzhľadom na ich rozsah. Mám preto pochybnosti, či predseda a čle-novia senátu poznali obsah písomností, o ktorých rozhodovali. Predseda senátu odmietol podať informáciu v tomto smere na dopyt môjho obhajcu Sporodôvodnenie I. st. rozsudku moje pochybnosti nerozptýlilo. Možno súhlasiť s I. st. rozsudkom, že posúdenie obsahu písomností je otázkou právnou, nie znaleckou. Znalecký posudok z odboru politických vied by nezbavil súd povinnosti posúdiť obsah písomností, mohol by však byť pre súd pomôckou pri ich posudzovaní.

Pri tr. čine podľa § 100 tr. zák. je právne dôležitá ni-c-len samotná objektívna stránka skutkovej podstaty, ale aj motív kona-nia. Autormi inkriminovaných písomností sú väčšinou dlhoroční členovia Zväzu čsl. spisovateľov. Ak by súd mal za preukázané, že ja som rozmno-žovala písomností, prichádzalo by do úvahy množstvo motívov, pre ktoré by som mohla tak robiť. Napr. priateľstvo k niektorému z autorov alebo

uznanie k literárnym hodnotám písomností. Z toho hľadiska má právny význam odborné posúdenie literárnej úrovne písomností.

Súd uvádza v napadnutom rozsudku dôvody^{Dr^o}, ktoré by som tak mohla robiť. Napr. priateľstvo k niektorému z autorov alebo uznanie k literárnym hodnotám písomností. Z toho hľadiska má právny význam odborné posúdenie literárnej úrovne písomností.

Súd uvádza v napadnutom rozsudku dôvody, pre ktoré má za preukázané, že ja som rozmožovala zaistené písomnosti. Uvedené dôvody nepovažujem za presvedčivé.

Nie jediného priameho dôkazu, že ja som písomnosti rozmožovala. Dôkazy o ktoré sa súd opiera, sú iba nepriame, treba preto na ne aplikovať rozhodnutie NS 3, 38/70 Zb. rozh. o hodnotení nepriamych dôkazov. Z dôkazov, ktoré súd uvádza, nevyplýva jednoznačne, že ja som rozmožovala písomnosti. Je charakteristické, že súd vôbec neuvádza daktyloskopický posudok, zadovážený v priebehu prípravného konania. Z posudku vyplýva, že na zaistených písomnostiach sa nenašli moje odtlačky prstov.

Aj keď sa rozmožované strany z knihy Čsl. fejeton/fejton 1977/78 mali písať na našom písacom stroji a našli sa v našej domácnosti, nie je to dôkaz, že som ich ja písala. Mohla ich písať niekto-
rá z osôb, ktoré boli u nás na návšteve alebo ich mohol písať aj môj manžel.

Súd si plne osvojil posudok na mňa z miesta bydliska, hoci som mala proti nemu námietky. V obci Strachotice sa poznajú navzájom takmer všetci občania a nie je pravdou, že by som nadržievala osobitné styky s občanom pravicovo zameraným, neviem ani, že taký občan v Strachoticiach býva. Zdá sa, že svedkyňa Ružičková, ktorá posudok písala, má záľubu v známkovaní ľudí. O jej nezúčastnenosti vo veci svedčí okolnosť, o ktorej sama vypovedala na hl. pojednávaní. Počas domovej prehliadky v našej domácnosti, na ktorú ju orgány ZNB prizvali ako nezúčastnenú osobu, sama nabádala príslušníkov ZNB, aby previedli prehliadku aj v ďalších priestoroch nášho domu, v ktorých sa prehliadka nemala uskutočniť.

Z môjho osobného profilu súd nespomenul okolnosti, svedčiacce v môj prospech. Som matkou dvoch maloletých detí o ktoré sa vzorne starám. Z toho dôvodu som vystúpila z pracovného pomeru, aby som

sa mohla plne venovať deťom. Pokiaľ som pracovala na ČSSS Strachotice, svoju prácu som si vykonávala dobre. Nebola som doteraz súdne trestaná. Z toho hľadiska sa javí uložený trest ako neprimerane prísny, aj keby súd nemal pochybnosti o mojej vine.

Obžaloba predložila súdu aj sadu fotografií, ktoré neboli obsahom spisu pri oboznamovaní s výsledkami vyšetrovania a súd na ne ne prihliadal pri rozhodovaní. Ide o moje a manželove osobné fotografie, ktoré nemajú žiadny vzťah ku žiadnej tr. činnosti, preto ani nie sú dôležité pre tr. konanie /§ 78 ods. 1 tr. por./ I. st. súdu neslúžili pri rozhodovaní o mojej vine. Orgány činné v tr. konaní odňatím a použitím fotografií neoprávnene zasiahli do môjho ústavou chráneného súkromia. Porušili tiež ust. § 911 a nasl. obč. zákonníka. Predseda senátu sa výslovné vyjadril na hl. pojednávaní, že nejde o pornografické fotografie, v rozsudku ich už odrazu nazýva pornografickými. Ide o fotografie, týkajúce sa mňa a manžela, ktoré možno použiť len s našim povolením /§ 12 ods. 1 obč. zák./ Ich použitie v tr. konaní nemá oporu v zákone, pretože - ako uvádzam vyššie - nemajú vzťah ku žiadnej tr. činnosti. Žiadam o bezodkladné vrátenie fotografií.

Bratislava, dňa 3. 11. 1980

Drahomíra Š i n e g l o v á